

lemmelse ikke var Andet for os at gjøre end at resignere os til ikke at optræde ubfordrende eller som dem, der kunne optræde imod Stormagter. Det ærede Medlem talte Noget om de Forslag, som bleve stillede ifjor, og da han opfordrede mig til at nævne, hvad jeg havde sigtet til, naar jeg talte om, at Flertallet kunde blive svagt, og jeg nævnedes Pantserfisket, sagde det ærede Medlem, at jeg ikke skulde tale om Strikken i hængt Mand's Hus, fordi jeg selv havde stemt for dette Forslag. Hvorledes hænger det nu sammen? Det var Redningskorpset, jeg sluttede mig til, men det var ikke med min gode Villie, at jeg i visse Stykker fulgte det. Man lægge nemlig Mærke til, at jeg ikke stemte for Pantserfisket. (Modsigelse.) Det er en Feiltagelse; til den ekstraordinære ligefremme Pengeudgift, som Regjeringen havde begjært, sagde jeg Nei. Derimod sagde jeg: Kunne I sælge os disse Skibe, om hvilke I have erkjendt, at de vare unyttige for Flaaden, saa tag dem til noget Andet, som jeg ogsaa anser for Unyttigt. Naar dette kan forlige Regjeringen og Thinget med hinanden, saa siger jeg, at jeg ogsaa vil kaste dette Ben hen. Underledes har jeg aldrig stillet mig til dette Forslag. Det var ikke, fordi jeg ønskede, at vi skulde have et Pantserfisk, men fordi her var en Strid mellem Regjeringen, som absolut vilde have et Pantserfisk, og dette Thing, som først sagde, at det ikke vilde have Noget, men bag efter tog det alligevel. Den Strikke tør jeg vel tale om. Imidlertid skal jeg ikke videre indlade mig paa dette Punkt, da det virkelig er altfor fjernliggende fra denne Sag til, at det vil være rigtigt at opholde Thinget dermed, og jeg skulde ikke have nævnt det, hvis det ærede Medlem ikke havde talt paa den Maade, han gjorde. Men jeg vil bede det ærede Medlem, som løftede Nigsdagstidenden i Beiret, om enten at laane mig den et Dieblit, eller ogsaa at oplæse Noget, som kunde svække den Erklæring, jeg afgav for et Dieblit siden, nemlig at jeg ikke havde stemt for Pantserfisket. Jeg har ikke stemt for det Pantserfisk. Jeg antager, at det ærede Medlem nu har maattet tage den Antydning tilbage, som laa i den Oebærde, han gjorde. Jeg skal alisaa sige, at saa snart der kan komme til at foreligge en Udtalelse om en Politik fra Regjeringens Side, som kan sætte os paa det rigtige Standpunkt i Europa, saa snart der gjøres Forslag til Udgifter til Hærvæsenet, der ligge indenfor vor Evne, vil man altid finde mig paa dens Side, ligesom man altid under saadanne Omstændigheder har fundet mig der. Men man vil aldrig faae mig til at give min Stemme til et Forslag, som gaar ud paa at øse Penge ud, uden at man kan have nogen Tillid til, at der vil komme noget andet Resultat ud, end at, naar de ere givne ud, saa kan Folket gaa til Grunde.

Ansvar: Det ærede Medlem for Beile

Amts 2den Valgkreds (Berg) brugte nogle Ytringer i sin Tale, som bragte mig til at begjære Ordet. Han sagde nemlig, at den Enighed, som var tilveiebragt mellem de mere Sagtyndige, ikke havde nogen stor Værdi, fordi den væsentlig maatte antages at bero paa, at de vare under et Tryk, i alt Fald satte den militære Disciplin dem under et Tryk af Militærbestyrelsen, som gjorde det vanskeligt eller maaste umuligt for de Sagtyndige at gaa en anden Vej end den, som til enhver Tid raadede i Overbestyrelsen. Jeg tror nu, at Erfaringen fra denne Sal tilstræffelig vil have godtgjort det Uberettigede og Urigtige i denne Udtalelse. Jeg tror, at det er viist mange Gange, at de Sagtyndige her i Salen ikke have frygtet for at optræde saaledes, som de efter deres Blikt maatte optræde, naar de troede, at det, som foretoges af Krigsbestyrelsen, ikke ramte det Rette. Men den Ytring, som saaledes fremkom, bragte mig til hurtig at kaste et Blik tilbage paa, hvad der er passeret i denne Sag, og jeg tror, at det ved Slutningen af Forhandlingen kan være ganske nyttigt at faae et kort Overblik derover. Da man i 1867 vedtog en Hærlon, der stod som noget helt Nyt og som Noget, Ingen endnu havde søgt, og som kun var et Bevis paa den Freidighed, hvormed vi i det Hele gaa ind paa nye Experimenter, var der ikke Mange i Hæren, som ikke sølte sig overbeviste om, at denne Hærlon nødvendig maatte efterfølges af temmelig betydelige Befæstningsarbejder. Det kan gjerne være, at Udskillige af dem, som vare med til at vedtage denne Plan, have under Indtrykket af de Nevandeforestillinger, som den Gang endnu vare tilstede, troet, at saadanne Befæstningsanlæg vilde blive mindre nødvendige; men under alle Omstændigheder tror jeg, at de Begivenheder, der indtraadte i Europa efter den Tid, meget have svækket saadanne Forestillinger, og jeg føler mig overbevist om, at de nu kun i overordentlig indskrænket Grad ere tilstede i Landet. Derfor mener jeg ogsaa, at den Frygt, som det ærede Medlem udtalte, at et befæstet Kjøbenhavn skulde lede Statsstyrelsen ind paa farlige Planer, er temmelig ubegrundet. Jeg tror ikke, at nogen Statsstyrelse i Danmark, fordi der er et befæstet Kjøbenhavn, skulde lade sig forlede til at deltage i en Krig, som den ellers ikke af ganske andre Grunde maatte være nødt til at deltage i; thi at nogen dansk Statsstyrelse godvillig og af fri Selvbestemmelse skulde styrte Landet i en Krig for en altid tvivlsom Fordels Opnaaelse, holder jeg mig overbevist om vil ikke ske. Men jeg vender tilbage til mit Udgangspunkt. Tanken om Befæstningsanlægget laa imidlertid braf i flere Aar, indtil den begyndte at komme frem gennem Artikler i Pressen og gennem Brochurer, som udkom fra forskjellige Sider. Da kom den store europæiske Kamp i 1870 mellem Tyskland og Frankrig, og da vaagnede Bevidstheden om